

HADUDFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 3 PENGŐ.
EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FŐMUNKÁSKÖZMŰVÉSI SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM ALATT
TELEFON 3-48. SZÁM.

213 színpadi szerző

(In) A drámairodalmi külkereskedelem lipótvárosi vezérigazgatója, a válópöreiről közismert Molnár Ferenc nemrégiben felolvasást tartott a newyorki Columbia-egyetemen. Ha nem csalódnunk, január közepe táján folyt le a „világtörténelmi” esemény, melyről már három hét óta ömleng a csonkaszabai liberális, méghozzá olyan távcikkek keretében, amilyenekre például Apponyi-Albert akkor se tarthatna számot, ha Magyarország területi integritást egy szuszra visszabeszélné Genfben... Igen, a Molnár ma mindenek fölött való. Ő tenyésztette a nemzeti kulturfőlényt, ő harcolt a nemzeti Genius s egyéb kiadócégek becsületéért, ő az a színpadi petroléumkirály és interkontinentális óriásfedák, akinek szavára szájátva figyelnek a dr. Chaplinek és a Professzor Harald Lloydok, a Columbia-egyetem tudományra és irodalomra éhes nagyszerűségei s azok a gigászi felhőkarcolók, melyeknek hetvenhetedik emeletén trónol és magyaráz: Molnár Ferenc, a tanár ur...

Hát szó sincs róla, a Molnár tanár ur észbontó számokkal dobálózott a Columbián. Azt mondotta, hogy kétszázötvenhárom nyilvános rendezési színpadi szerző nyüzsgés és dolgozik Budapesten. Kétszázötvenhárom magyar drámaíró, akik orrrosszal verték le Páriszt s akiknek export-kapacitása egyedül áll a világon. Hogy ezt eleven példákkal is illusztrálja, azonnal felolvasott 213 vezető- s ugyanannyi keresztnévet, köztük a magáét, ugyanarra, hogy a Columbia-egyetem ezidei tanácsa már-már fekete karikákat látott és Odell dr., a bölcsészeti dékán hitközségi aranyakönyvvezetőnek érezte magát, mikor a Heltai Jenő, a Bus-Feketé, a Zsoltok, Dezsők és Marcellek szétröpködtek a tanteremben... Sajnos, az előadásnak Molnár tanár ur nem adott népszerű jellegűt. Így elmellőzte a vetített képeket is. Nem mutatta be Drégely Gábor és Ujhelyi Nándor fotográfiáját, nem pergette le Szomori Dezső prómierjének mozifilmjét: óh, nem, a Molnár csak annyit mondott, hogy *kétszázötvenhárom vannak a magyar színpadi szerzők*... És ez itt egy statisztikai adat.

Alljunk meg kissé a 213-as számnál. Vonjuk le belőle Herceg Ferencet, Csathó Kálmánt, Zilahy Lajost, Harsányi Zsoltot, Rákosi Jenőt, Schöpflin Aladárt, Sik Sándort, Móricz Zsigmondot s hogy ne vádolhassanak meg elfogulatlansággal: vonjuk le még Hevesi Sándort, Vajda Ernőt, Hegedűs Lórántot és Karinthy Frigyeszt. Marad összesen: 201. Vonjunk le tiz színpadi zeneszerzőt is: 191. Azután gondoljuk azt, hogy a Lengyel Menyhért Antóniája egy törülmestzett dráma, ismerjük el, hogy Molnár Ferenc első művel minden defetizmusuk és ötlet-

felületességük ellenére is határozott színpadtechnikai talentumra vallanak, szuggeráljuk be magunknak, hogy Bródi Sándor még él, hogy nem ő írta a Tanitónót és — óh, szörnyűséges engedmény — nézzünk az emigráns Biró Lajosra és lássunk benne egy hazaárulástól absztrahált drámaíró s vonjuk le őket is: summa summarum marad az egészből: 187, azaz *Egyszáznyolcvanhét Titkos és Nem Titkos Drámaíró, akik valamennyien zsidók és valamennyien nem tesznek ki egyet, holott mind a száznyolc-*

vanheten egy és ugyanazon témáról ugyanolyan rosszul írnak, akik nemcsak a magyar néplelket, de a magyar nyelvet sem ismerik s akik között az első egy Szomori Dezső s csak azután jön a többi és minden, ami van...

Kétszázötvenhárom — minusz hasonlat... És még ebből a huszonhatból is akadnak olyan „tehetségek”, akik a többi száznyolcvanhétel együtt itthon és külföldön a krisztusi ideált, a haza eszményét és a családi erkölcsöt lábba tiporják,

akik a magyar fajjal nemcsak idegenek, de ellenségei is annak, akik szegényt és gyalázatot hoznak a nemzetre és a nemzeti kultúrára, s akiknek nyomában száznyolcvanhét nyálas kis *intim-sekszpir* hajkurássza a színpadsiberi nyereséget... S amikor fülünkig hatol a kétszázötvenháromnak dicsérete, eszünkbe ötlök a sokat hangoztatott kulturfőlényt, mely itthon nemzetiszínű fehérműben barsonyozza a magyar feltámadást, de New-Yorkban frakot visel és Molnár Ferencnek hívják.

A dusjövédelmű szocialista honatyák, mint biztosító intézeti igazgatósági tagok harcolnak a kapitalizmus ellen

Meskó Zoltán leleplezte a képviselő-elvtársak egyik újabb keresetforrását
Folyik a valorizációs vita a parlamentben

Budapest, febr. 7. A képviselőház mai ülésén Barla-Szabó József levélét mutatta be az elnök, melyben az összeférhetlenségi állandó bizottság ítéletére hivatkozva bejelenti mandátumáról való lemondását. Bemutatta az elnök Csilléry András levélét, melyben bejelenti, hogy

az Országos Munkásbiztosító Intézetnél viselt állásáról lemondott s ezzel az összeférhetlenségét megszüntette.

Ezután következett az egyes magánjogi tartozások átértékeléséről szóló törvényjavaslat részletes vitájának folytatása.

A 20. szakasznál Malasics Géza szólalt fel. Ha a javaslat törvényerőre emelkedik, a biztosítottak elveszítik pénzüket, a biztosító társaságok pedig palotákat vásároltak. A szakaszt nem fogadják el.

Bud. pénzügyminiszter nyugodt lelkiismerettel állítja, hogy

a kisemberek érdekeit ez a kormány fogta fel a legjobban és leghelyesebben.

Statisztikai adatokat sorol fel a biztosító társaságok anyagi helyzetéről. A hadikölcsönök ügyét függetlenül kívánja megoldani azokról az intézkedésektől, amelyeket a szakasz tartalmaz. Kéri a szakasz elfogadását.

Sándor Pál indítványát elvetve, a Ház a szakaszt elfogadja.

A 21. szakaszhoz Sándor Pál felszólalása után Györki-Grósz Imre szólal fel, aki kifogásolja, hogy

a biztosító társaságok igazgatóságában csupa kormánypárti képviselő és volt miniszter foglal helyet.

A Dunántúli biztosítótársaság igazgatóságában van Ugron Gábor, Bárczy István és Lingauer Albin. Az Első Magyar Általános igazgatóságának tagjai Teleszky János, Berzevicsy Albert felsőházi tagok és Zichy János gróf képviselő. A gazdák biztosító szövetkezetének igazgatóságában ül Meskó Zoltán. A Hazai Általános igazgatóság tagja Kállay Tibor és Fröhwrth Mátyás. A Magyar-Hollandi igazgatóságában van a minisz-

terelnökségi sajtófőnök és igazságügyi államtitkár: Angyán Béla.

Ezek természetesen a biztosító társaságok érdekeit fogják szolgálni.

Az elnök Györki Imrétől sértő kijelentései miatt a szót megvonta és őt rendreutasította.

A vezér elvtársak kapitalista pozíciókban

Meskó Zoltán: Györki beszédével kapcsolatban kijelenti, hogy ő is arra törekedett mindig, miszerint a szegény emberek a valorizációval kapcsolatban megfelelően kárpótoltassanak. Ugyalátszik, a szociáldemokraták állandóan keresik egyesek szemében a Gazdák Biztosító Társaságának szájkáit, de nem látják saját szemükben a „Corvinia” biztosító társaság gerendáit. Felolvassa azoknak névsorát, akik a Corvinia szociálista biztosító társaság igazgatóságában helyet foglalnak.

Ott vannak Peidl Gyula, Batiz Gyula, Farkas István, Kabók Lajos, Rothenstein Mór, Peyer Károly, Malasics Géza.

Nem akarja ezeket a neveket pellen-gérré állítani, de tárgyilagosságot követel a szociáldemokratáktól a jobboldal felé is.

Sándor Pál indítványozta, hogy az 5 ezer koronáig terjedő kötvényeket 25%-ban, az 5 ezer koronán felülieket 5%-ban valorizálják.

Peidl próbál ezután az igazgatósági tag-elvtársak nevében mosakodni.

Bud. János: Alig van néhány biztosításuk. A biztosító társaság 1922-ben alakult. Lenne csak egy 25 éves intézet, akkor nem követelné a valorizációt.

Szünet után a 22. szakaszt az előadó és Temesvári módosításával fogadták el. Az ülés 2 órakor ért véget.

Jugoszlávia angol kölcsönt kapott

Belgrád, február 7. Markovics pénzügyminiszter ma délben közölte az újságírókkal, hogy a külföldi köl-

csőnt biztosította és azt a londoni Rothschild cég 50 millió font sterling értékben folyósította.

A kisantant jegyzéke a népszövetségi hatalmak előtt

Románia hajlandó magántárgyalásokra az optánsperben

London, február 7. A Daily Telegraph diplomáciai levelezője szerint a kisantantállamok itteni diplomáciai képviselői tegnap a külügyi hivatalban benyújtották azoknak a jegyzékeknek másolatát, melyeket kormányuk a szentgotthárdi ügyben a népszövetséghez intéztek.

A jegyzékek felett megbeszélések indulnak meg a közeli napokban a főbb népszövetségi hatalmak között a követendő eljárás megállapítása céljából. A tudósító szerint nem biztos, hogy a vizsgálatra vonatkozó javaslatnak a népszövetségi tanácsban többsége lesz.

Mindenesetre azt tartják Londonban,

hogy az ügyet hosszabb vita vagy késedelem nélkül fogják elintézni.

Egyébként Titulescu párisi tartózkodása alkalmával a többi közt az optáns-pör elintézéséről tárgyalni fog egy magyar megbizottal. Az itteni lapok felfogása szerint Romániának az a felfogása, hogy több nagyhatalom, főleg Anglia tanácsának megfélemlően,

a vitát magántárgyalás útján intézzék el.

Állítólag Titulescu hajlandó az ügyet így elintézni, azonban nincs kilátás arra, hogy a magyar kormány által néhány héttel ezelőtt Bukarestbe küldött memorandumot elfogadják.

Felkoncolták a koreai vörös hadsereget

Peking, február 7. A koreai vörös hadsereget, az úgynevezett vörös dárdás ezredet, amely néhány héttel ezelőtt megtámadta Tungk-Kug határvárost, a mandzsuriai csapatok heves harc után felkoncolták. A mandzsu csapatok nemcsak a vörös dárdásokat koncolták fel egytől-egyig, hanem lemészárolták a harcosok családtagjait is. Csupán az asszonyoknak és a gyermekeknek kegyelmeztek meg, de a tizenkét év-nél idősebb fiukat szintén levágták. Azután felgyújtották a várost. Ennek végeztével a mandzsu csapatok a vörös dárdások hatalmában levő környező falvakat is megtámadták és ott is mindenütt ugyanilyen vérfürdőt rendeztek. Csupán egy faluban háromszázötven fiatal, tizenkét-tizenöt éves fiút öltek meg. Az észak-keleti hadsereg pekingi megbízatás alapján jár el és az a feladata, hogy teljesen kiirtsa a hírhedt vörös dárdás ezredet.

Lánctraverve istállóban tartotta az anyját

Páris, február 7. Alenconban tegnap borzalmas büntényben ítélkezett az ottani esküdtbiróság.

Az alenconi rendőrség 1927 júniusában bizalmas értesülések alapján házkutatást tartott egy alenconi házaspár lakásán és az istállóban megtalálták az asszony hetvenhét esztendőös anyját lánctraverve néhány földre hintett szalmakötegen.

Az öregasszony már évek óta szülődjött ebben a borzalmas helyzetben és röviddel kórházba szállítása után meghalt. A házaspárt letartóztatták és a bűnügy tegnap került főtárgyalásra. Mind a férfi, mind a nő azzal védekezett, hogy az öregasszony tébolyodott volt és ők csupán a kórházi ápolás költségeit akarták megtakarítani oly módon, hogy az asszonyt maguk kötözték meg, nehogy kárt tegyen magában. Jellemző, hogy az esküdtbiróság elfogadta a házaspár védekezését és felmentő verdiktet hozott.

Dr Jánossy Gyula előadása a „Szülők Iskolájá”-ban

A hallgatóság által zsúfolásig megtelt közgyűlési teremben tartotta meg tegnap este dr Jánossy Gyula egyetemi tanársegéd az ő előadását a Szülők Iskolájában. Előadásának címe a „Természettudományi gondolkodás és a nevelés” volt, melyet a kiváló készűtségű Városi Dal-egylet művész énekzsáma előzött meg.

Dr Jánossy előadása mély hatást gyakorolt a jelenlévő szülőkre, kik hálás figyelemmel kísérték tudományos fejtegetéseit.

A természettudományok nagy jelentősége a mindennapi emberi élet vonatkozásaiban ma elvitázhatatlan és mivel e tudományok az élet realitása alapján állanak, az emberi élet célkitűzéseiben irányítólag hatnak. Majd Krisztus előtti több ezer évvel élt régi népek kulturáját világította meg éppen természettudományi elgondolásban. Ma szükségét látna annak, ha a régi kor nevelési, közegészségügyi állapotát az iskolákban, pl. a történelem keretében, mint példákat mutatnák be.

Majd a gyermekneveléssel kapcsolatban kiváló tudósok megállapításai alapján mutatta ki, hogy a gyermek örökölheti a szülő kiváló képességeit, avagy rossz tulajdon-

ságait és éppen itt domborodik ki a nevelés nagy jelentősége, hogy a gyermeket a nevelő ismerje meg testileg, lelkileg a maga valóságában. És itt elsősorban is erős testi szervezetre van szükség, hogy a lélek hatalmas teljesítőképességének megfelelő alanyává váljék. A gyermek szeresse meg a nagy természet, mely neki oly sok szabadságot biztosít, de viszont gondolkodásra is

ösztönzi. A természet a maga nagy pompájában a művészi érzék fejlesztésének szolgálatára is igen alkalmas tényező. Végül a jellem neveléssel foglalkozva, a családi élet példás voltának szükségességét hangoztatta. A sport, jó olvasmány és a jó nevelő egyénisége mind a jellemnevelés kitűnő segítőitársai.

Az előadás dr Veress István zárvavéget ért véget.

Revízió alá veszik a hadirokkantak, özvegyek és árvák ügyét

Budapest, február 7. Mint értesülünk, a népielőtti miniszteriumban elhatározták, hogy revízió alá veszik a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák ügyét. A hadirokkantak minősítéséhez ugyanis három éve nem nyultak hozzá. Orvosi megállapítás szerint azonban a rokkantak egészségi állapota kevés kivétellel évről-évre romlik, munkaképességük csökken és ennek alapján idővel

nagyobb segélyre is tarthatnak igényt.

Ennek megállapítását célozza a tervezett revízió. A miniszterium már meg is kezdte a revízió munkájának előkészítését és azt tavasszal végre is hajtja. A revízió jóakaratu lesz és senkit sem akarnak megfosztani jo-

gaiktól, sőt azokon akarnak segíteni, akiknek állapota súlyosbodott. Ezeknél magasabb rokkantsági százalékot állapítanak meg és így nagyobb segélyt kapnak. A revízióval kapcsolatban a betegeket kórházba utalják, akiknél pedig szükséges, ott orvosi kezelést nyújtanak. A revízió során

megvizsgálják a hadiözvegyek és hadiárvák ügyét is.

Azoktól az özvegyektől, akik időközben férjhezmentek és azoktól az árváktól, akik tizenhatodik életévüket betöltötték és így önálló keresettel kell bírniok, a segélyt megvonják és az így felszabadult összegeket a többi igényjogosult között fogják szétosztani.

A póruljárt Pollak,

avagy nem jó boxbajnokkal együtt szerepelni

Páris, február 7. A párisi művészi köröket érdekes színházi botrány foglalkoztatja. Albert Levy impreszszárió André Pollak színészt szerződtette az „Egy boxoló regénye” című szindarab egyik szerepének eljátszására. André Pollak egy szerelmes ifjú játszott a darabban, míg magát a boxolót egy valódi profi boxmester, Bob Scanlou adta. A profiboxoló a premieren megzavarodott a bemutató izgalmától és szerepét olyan természetesen játszotta, hogy a színészt formálisan knock-autolta. Pollak, miután magához tért, a faji

hagyományokhoz híven

lutva hagyta el a színházat és sem kérés, sem fenyegetés nem tudta többé rábírni arra, hogy a darabban még egyszer fellépjen. Hiába ígérte meg a boxbajnok, hogy a további előadásokon mérsékli temperamentumát, a színész megtagadta, hogy a darabban még egyszer együtt játsszon a boxbajnokkal. Az impreszszárió most szerződészegésért beperelte a színészt és

70.000 frank kártérítést követel azért, amiért Pollak lemondása folytán a többi előadás elmaradt.

Calmette tüdővész elleni szeréről vitakozott a közigazgatási bizottság

Ér-e valamit az új gyógyszer — Azt indítvánvoztta egy bizottsági tag, hogy az új gyógyszert használják Debrecenben is

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen város közigazgatási bizottsága igen érdekes ügyel foglalkozott legutóbbi ülésén. Fejér Ferenc az orvosi jelentés kapcsán sajnálkozással állapította meg, hogy Debrecenben milyen nagy mértékben pusztít a tuberkulózis és milyen nagy a tüdővészben elhaltak száma. Felemlítette, hogy Franciaországban most egy Calmette nevű tanár oltásaival kísérleteznek. Párisban 38.000, Párison kívül pedig 53.000 gyermeket oltottak be.

Calmette szérumával és az eredmény meglepő volt, amennyiben a tbc-és halálozások száma kilenc-tizedre csökkent alá. Meg kellene fontolni, hogy Debrecenben nem lehetne ezt a szert alkalmazni. Calmette gyógyszere azonban csak 10 napig áll el, ezért esetleg

a debreceni egyetem közreműködésével itt is fel lehetne állítani egy intézetet,

mely a szükséges szert előállítja. Kérte Tüdős főorvost, lépjen közbe, hogy az egyetem segítségével Debrecenben is alkalmazni lehessen a Calmette-féle szert. Fontosabb,

hogy a már megszületett gyermek életbenmaradását biztosítsuk, mint-hogy az egyke-ellenes mozgalomban küzdjünk a megszületéséért.

Tüdős főorvos válaszában kiemelte, hogy a kérdéssel csak akkor foglalkozhatik, ha az erre vonatkozó tudományos irodalomtárhhoz kapja. Jelenleg rengeteg tüdővész elleni védekező szer van forgalomban, azonban, sajnos,

a tudományos világban is előfordul a féktelen reklámhajsza

és a végén kiderül, hogy a szer nem ér semmit. Ilyen volt Németországban a Friedmann-féle szérum, melyet óriási reklámmal harangoztak be. Erről is kiderült, hogy nincs semmi reális értéke.

Ma már bizonyosnak tekinthető, hogy

a tbc. a szociális viszonyokkal összefüggő betegség.

Franciaországban bizonyára azért próbálták ki ilyen nagy mértékben a tbc. elleni szert, mert Franciaország a tüdővész statisztika terén rögtön Magyarország után következik.

Fogadás a hercegprimásnál

Budapest, február 7. Serédi herceg primás kedden délelőtt az egyházi és világi előkelőségeket fogadta budai palotájában. Ezután a primás meglátogatta Juhász Andort, a Kuria elnökét. Délután a diplomáciai testület látogatását fogadta. A diplomata sorában Orsenigo Cesare pápai nuncius, a spanyol, oláh, osztrák, olasz, angol, lengyel, német, francia, cseh, görög, amerikai, török követek, a belga, holland, bolgár megbízottak voltak. Jugoszlávia követe betegségére való hivatkozással levélben kimentette távolmaradását. A diplomáciai testület tagjai valamennyien együtt maradtak a hercegprimás fogadószalonjában és a hercegprimás hosszasan elbeszélgetett velük. Este 6 órakor a Kuria elnöke adta vissza a látogatást.

Utána érkezett Csekonits Endre Csekonits Iván kíséretében. A hercegprimást este 7 órakor Apponyi Albert kereste fel, akivel hosszasan elbeszélgetett.

Szerencsés biciklista a villamos alatt

(A Hajdúföld tudósítójától.) A maga nemében szinte páratlanul álló villamos elgázolás történt tegnap délután a Péterfia-utca 68. számú ház előtt. Az egyik gyár tanulója biciklivel jött ki a kapu alól és nem vehette észre a megengedett sebességgel haladó nagyerdei villamost.

A villamos biciklistől elkapta a fiut aki a kerekek alá került és úgy vonzóldott a biciklijével együtt mintegy 6 méterre. A szerencsétlenség láttára nagy tömeg szaladt a szerencsétlenség színhelyére. akik lélekzetfojtva várták, hogy a fiut darabokban szedjék ki a kerekek alól. Mindenkinek meglepetésére és legnagyobb csodálkozására nem véresen, összeroncsolt tagokkal húzták ki a fiut, hanem teljesen épen, még karcolást sem szenvedett. A tömeg között történetesen volt egy kéményseprő is és a babonára hajlók sietve megtalálták a logikai összefüggést a kéményseprő és a szerencsétlenség között és felelevenítették a közszájon levő babonát: a kéményseprő mindig szerencsét jelent.

— Az Uj Nemzetek este 6 órakor kapha'ó Debrecenben minden újsárusnál.

EBNER LAJOS

Alig mulik el nap, hogy hirt ne adnánk egy-egy jó magyar lélek elköltözéséről és megilletődött szívvel el ne zárunkkolnánk a ravatalhoz, mely naponként cseréli gazdait: a szenvedések viharában elhulló magyarokat. Tegnap délelőtt Ebner Lajos ny. huszárezredes hajtottá álomra fejét, hogy megpihenjen egy munkás élet után, mely sok eredményt és értéket adott a magyar küzdelem életerejének. Tudott harcolni, küzdeni, munkálkodni és szeretni. Harcolt a világháborúban, mint a 2. honvédszázad egyik osztályának vitéz parancsnoka, résztvett a déli és keleti harcok küzdelemben és vitézségének jutalmául a király a hadiékítményes III. osztályú katonai érdemkeresztel tüntette ki.

Küzdött a forradalmak felforgató eszméi ellen. Egyik vezetője volt az ellenforradalmi mozgalomnak és utolsó napjáig tántoríthatatlan hivat maradt a krisztusi gondolatnak és és nemzeti ideálnak.

Egyenes lelkű, bátor és őszinte szívű katona volt. Jóságos katona. Telve szeretettel, a katonai és polgári erények nemes magyar eszméivel. Hazájának éppolyan önfeláldozó polgára volt, mint amilyen lélekkel élő tagja katolikus egyháznak.

Amikor halála hírért vesszük, nem bucsuzunk tőle, mert az a sok-sok szép eszme, amikért élt, lebilincselte mindnyájunk szívét, nem bucsuzunk, mert számítunk munkásságára odafent a Magyarok Istenénél. De földi maradványait elkísérik utolsó útjára szomorúan és megilletődve jegyezzük fel, hogy ismét kevesebb lett egy jó magyar emberrel.

Debrecen magyar közönsége nagy részvételt és megilletődéssel értesült Ebner Lajos ny. huszárezredesnek rövid betegeskedés után bekövetkezett haláláról. A nemesszivű katonatiszt önfeláldozó hazafiasságával, finom uri modorával és nyílt becsületességével általános tiszteltnek és szeretetnek örvendett. Temetése február 9-én, csütörtökön délelőtt fog végbemenni nagy katonai pompával, a római katolikus egyház szertartása szerint a közrendészeti kórház halottas házából a hősök temetőjébe.

ATROCITÁSOK

Szegényke . . . Hatvani-Deutsch rosszul ault, álmátanságról panaszkodik ügyvédjének, sokszor nyugtalanul forgolódik a puccsen. Ideges. Unja magát. Nincs elég jó étvágya. Ezt és ehhez hasonlókat olvasunk a liberális sajtó hasábjain a póruljárt hazaárulóról, — aki egyébként ír, olvas, látogatókat fogad, hazulról kosztol és külön sétákat tesz a fogságban.

Mily részvét fog el az álmatlan negroiddal szemben. Ha erre az országvesztő izraelitára gondolunk, okvetlenül eszünkbe jut az együgyű polgár sopánkodása a bőrén élősködő Tartüff pompás egészségi állapota felett. „Szegényke” — mondogatja szüntelen Tartüffre a tutyimutyi Orgon.

A különbség csak annyi, hogy ebben az esetben az a sajtó a képmutató, a becstelen Tartüff, amelyik a becsukott patkányforradalmár állítólagos álmátansága körül sápi-tozza: „Szegényke . . .”

Szomorú képek a mai Nagyváradról

Dr Gyenge János megalapította az oláh szabadegyházat
Népkonyhák a nyomor enyhítésére

(A Hajdudölg tudósítójától.) Nagyváradnak, ennek a szomorú városnak mindig akad valami botrányos szenzációja. Az oláh diák-nagygyűlés után mindjárt itt van a szabadegyház megalakulása, mely nagyban meggyengítette a magyarok egységét a kajánul figyelő oláh kormány nagy öröme, amely azonnal segédkezet nyújtott az új vallás alapításához, mert elérte célját: megbontotta a magyarok nagyváradai egységét.

SZAKADÁS A REFORMÁTUS EGYHÁZBAN

Szerintük a cél szentesíti az eszközt, mégha az állam törvényeivel ellentétes is. (Mi nekik a törvény, ha magyarokról van szó?) A székely kivándorlás felett is szemet hunytak, ha az ügynökök munkája a kisebbségi, vagyis magyarok területen folyt.

Minden jóézésű magyar a leglehetetlenebb merényletnek — mely különb az anarchiánál — bélyegi az új vallásalapító öns érdekelt vezető (sajnos, anyagi), prófétát, Gyenge János re. lelkész. Ennek az embernek sikerült szétbontani alattomos aknamunkájával az egyházi életet, akkor, amikor az egyházaknak ezernyi gondjuk van a magyar iskolák és szervezetek fenntartásának súlyos problémáival — most a belső villongások macska-egérharca megbénítja a cselekvő erőt, melynél — sajnos — az oláh kormány is asz-sziszta!

A Gyenge-féle szabadegyház megalakult és táviratilag jött meg a kormány engedélye Bukarestből.

A NAGYVÁRADI REF. PÜSPÖK GYENGÉEK SZERVEZKEDÉSÉRŐL

Munkatársunknak alkalma volt beszélni a nagyváradiai ősz püspökével, aki a Gyenge szabadegyházára vonatkozólag így nyilatkozott:

Gyenge Jánost, a réti parochiális kör lelkészét az egyház érdekéből másik gyülekezetbe kellett áthelyezni. Gyenge ezt az intézkedésemet megtagadta és a hírlapok útján megindította a bomlást. Én a püspöki jogkörömből kifolyólag intézkedtem, a lelkiismeretem nyugodt, mert püspöki eskümhöz hiven jártam el, mikor Gyengét állásától felfüggesztettem. A jelenségek az egyházi anarchia tüneteit mutatják. Saját magam megpróbáltam az ellentéteket elsimítani és áthidalni, de Gyengének sikerült a réti egyházi férfiakat a saját maga részére hódítani s így kárba ment a legmesszebbmenő fáradságom is.

VALLÁSALAPÍTÁS OLÁH PÉNZEN

Gyenge szemforgató farizeus módra elbolondította hivat és elhitette velük, hogy ő teljesen ingyen, mártírként, csupán szive és lelke nemes önzetlenségéből szolgálja őket. (A réti parochia még csak most áll megszervezés alatt.) Ezzel szemben az egyik illetékes presbiter pontosan kimutatta azt a javadalmazást, amelyet Gyenge és felesége élveztek az egyháztól, vagy annak révén. E kimutatás szerint az egyháztól 60.000 le, az államtól államsegély címen 84.000 le, lakbérre 32.000 le és stó-lákból még 15—20.000 le volt az évi jövedelme. Ez tehát összesen 190—200.000 leit tesz ki. Ehhez hozzá számítandó a feleségének — aki mint tanárnő felekezeti iskolában — egyházi adóból évi 60.000 le. A kettőjük

összefizetése az egyház jóvoltából meghaladta a 200.000 leit. Ez a fizetés az oláhoknál szinte fejedelmének mondható, mert az állami tisztviselők fizetése 2000 leinél kezdődik és 10 ezer le a legmagasabb havi fizetés. Az igényes háztartási költség lakbérrel együtt sem haladja meg a 10 ezer leit, (bár 3000 leiből is szépen ki lehet jönni), ezzel szemben Gyengék havifizetése több volt 20.000 leinél is.

ANYAGI INDÍTÓ OKOK A SZABADEGYHÁZ KÖRÜL

Az ügy hátterében azonban más áll. Nem itt van eltemetve a kutya! Gyenge amerikai mintára szervezi szabadegyházát, amire busásan kapja — ha csak ígéretekben is — a pénzt, sőt az oláh kormány is logja anyagilag támogatni ez európai kultúrázadást és tolyósít államsegélyeket a prófétának, aki tetszés szerint, elszámolás nélkül gazdálkodhatik belőle.

Mindenesetre a legszomorúbb és legkétségbeesőbb jelenség maga az a tény, hogy az oláh kormány engedélyével megalakult az első romániai szabadegyház és tért hódított Nagyváradon és hiába fejtik ki a legnagyobb ellenpropagandát, a perifériák gyűlésez tömege besorozódott katonáivá.

A református egyház pedig figyel és reméli, hogy a megtévelyedettek jobb belátásra térnek és elismerve megfontolatlanságukat, — melynek a nagyfokú elfogultság a szülője, — visszatérnek az anyae gyházba. Ezt reméli Nagyvárad minden igaz magyarja, akik szívükön viselik a kisebbségi sorsot és a trianoni gyász tragédiáját.

Gondos szülők a Kölesönsé Segélyező Egyesület takarékpénztárával lephetik meg gyermeküket.

A NAGYVÁRADI NÉPKONYHÁK

Nagyváradról írva meg kell említeni arról a szociális munkáról, melyet Várad magyar polgármestere a mult hetekben indított a munkanélküliség könnyebb elviselésére. A város különböző helyein népkonyhák vannak felállítva és minden igazolvány nélkül kapnak a nyomorgók napi ellátást ezeken a helyeken, melyek egyben melegedő is szolgálnak. A város kereskedői és iparosai minden nap tehetségükhöz mérten adakoznak valamit, amit a város zöd adománykocsija szállít ki a népkonyhára. A személyzetet a város fizeti. E nemes akcióval szemben és talán egyensúlyozására a városi magyar tisztviselők 75%-ának felmondtak és a legrettenetesebb jövővel állanak szemben.

Még egy futó pillantás az állomásra, ahol a várótermekben nincs egyetlen szék sem, a jegykiadó kisasszony az utolsó pillanatban adja a jegyet — elmerülve a ponyvairodalom oláhfordítású „Szívek harcába” és a vámnál újra elől kezdődik a tortura, aztán Biharkeresztes... a téli fagyos szél busan lengeti a viharvert, megtépázott büszke magyar lobogót és érezzük: itthon vagyunk.

Sz—y.

Magyar ember csak magyar lapot olvas. Kávéházban borbélynál, újságárusnál követeje a „H A J D U F Ö L D”-et!

Elegendő tenyészállat van Debrecenben

(A Hajdudölg tudósítójától.) A város közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén Balog István azt kívánta, hogy a közigazgatási hatóság készíttessen plakátokat, ezeket ragasztassa ki a külsőségeken és így tájékoztassa a gazdákat a kukorica moly elleni védekezés módjairól. Kérte továbbá, hogy a tenyészállatvizsgálatot minél előbb tartás meg, hogy a gazdák megtudják vésdrolni a szükséges tenyészállatokat.

Surgóth Jenő gazdasági főfelügyelő kijelentette, hogy a tengerimoly elleni védekezésről a mult évben is ragasztottak ki plakátokat és ezeken tájékoztatni fogják a közönséget ebben az esztendőben is. A tenyészállatok vizsgálatát márciusban szokták megtartani, a vizsgálat ebben az esztendőben is márciusban lesz.

Zöld tanácsnok felvilágosításul kijelentette, hogy a város tulajdonában jelenleg 53 tenyészállat van és így ez a szükséglet teljes mértékben fedezi.

Emberölés egy nyávogó macska miatt

Budapest, február 7. Halállal végződött párharcot okozott a fehérmegeyi Jenő községben egy nyávogó macska. Ipaics János kovácsmester macskája besurrott Varga János gazdálkodó éléskamrájába. Miután a kamrában elhelyezett füstölt oldalasok és kolbászok körül a legnagyobb szabadságot engedte meg magának, ki akart jönni, de nem tudott. A macska éktelen nyávogásba kezdett, azonban Varga János nem bocsátotta ki.

Lassanként többen figyelmesek lettek a macskanyávogásra, szóltak a gazdájának is, aki kérte Vargát, hogy nyissa ki az ajtót. A kérésből heves vitakozás lett, melynek során Varga előrántotta zsebkését, azt a kovácsmester lábszárába dőlte. A kés az ütőeret vágta el olyan súlyosan, hogy Ipaics néhány percnyi szenvedés után meghalt. Varga János most már kiengedte a nyávogó macskát, ezzel azonban nem enyhítette a bűnét, mert a büntetőtörvény-szék Székesfehérvárott másfél évi börtönre ítélte. Az ítéletet a budapesti ítéletábla Kállay-tanácsa ma helybenhagyta.

Budapestre utazik?!

20 százalék engedményt kap,

mint ezen lap előfizetője

olcsó szobárainkból,

10 százalék engedményt kap,

olcsó éttermi árainkból.

(Kittűnő házikonyha!)

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét

egy perc alatt a pályaudvarról.

Otthon érzi magát

jól fűtött szobáinkban.

Elsőrendű kiszolgálás,

szigorú családi jeg.

S a j á t é r d e k e

ezen előnyök feletán, hogy

okvetlen nálunk szálljon meg

Grand Hotel Park

Nagyszálloda

BUDAPEST,

VIII. Baross-tér 10. szám

A Keleti pályaudvar érkezői oldalával

szemben.

BÁLOZÓ DEBRECEN

Hajdumegyeiek bálja
Budapesten

Fényes keretek között zajlott le szombaton este a „Hajdumegyeiek táncestélye” a Magyar Mérnök- és Építész-egyletben. Az ünnepi díszöltött termekben a nagyszámú rendezőség várta az előkelő közönséget. Ifj. Sári Elemér bandája rázendített a „Nem loptam én életembe”. Csak egy csikót Debrecenbe...” kezdetű csárdásra, melynek hangjai mellett szentkereszthegyi *Kratochvíl* Károly altábornagy *Szeili* Jánosnéval nyitotta meg a táncot. Kezdő párok: Kokas Klárka Heller Gusztáv egyesületi tb. elnökkel és Fray Editke Adamcsik István bálelnökkel. A bál a legjobb hangulatban reggelig tartott.

A megjelent hölgyek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk:

Urasszonyok: Iványi Gáborné, özv. Főrizs Lajosné, Bakoss Lászlóné, Szentjóbby Kálmánné, Vértessy Józsefné, özv. Kuthy Fülöpne, Szerdahelyi Jenőné, Steigerwald Flórisné (Debrecen), Csánky Zoltánné, özv. Kozoca Miklósné, Pardy Gáborné (Debrecen), Gera Jánosné, Volf Edéné, Tamássy Kálmánné, Garami Edéné, Nározsnyai Elekne, Fray Istvánné, Makkay Gyuláné (Kispest), Kapeza Lajosné, Ehrmann Vilmosné, Bikfalvy Imréné (Debrecen), Szeili Jánosné, Füzesséry Józsefné, özv. dr. Sárossy Aladárné, Szücs Lajosné, Jármay Pálné, Szalay Györgyné, Szabó Gáspárné, dr. Szabadi Jánosné (Debrecen), Klár Ferencné.

Urleányok: Bakoss Zsuzsanna, Pardy Iróné és Cizike (Debrecen), Iványi Katóka, Flórizs Jolika, Szentjóbby Sárika és Pannika, Kuthy Ilonka, Dömölky Margit, Szerdahelyi Klárka, Flentye Gizike, Steigerwald Micike (Debrecen), Kozoca Gitta dr. Volf Ilus, Falusy Margit, Körtvélyessy Ilus, Doma Izabella, Posgay Edith, Kulcsár Mancika, Horváth Ibtolya, Nározsnyai Jolika, Fray Didulka, Kokas Klárka, Széchy Mária, Csürködy Mária, Tamássy Mária, w. Kiss Zsuzsika, Makkay Lilike, Merk Gizike, Ehrmann Micike, Bikfalusy Mária (Debrecen), Szlammet Etus, Szeili Icuka, Szücs Böske, Füzesséry Baby, Sárossy Márta, Varga Panni, Szalay Valika, Szabó Szófiika, Szabadi Mária (Debrecen), Klár Ilcsike.

Szerzőnk tabaréketétkönyvet a Kölosóns Segélyző Együttől.

A Szent László Kör táncestélye

A Szent László Kör február 16-án tartandó táncestélye oly fényesnek és sikeresnek ígérkezik, mint kevés bál.

Leszerződötték az orosz gárdatisztek „Volga” zenekarát is. Szupéig Kiss Béla fogja szolgáltatni a zenét, míg szupé után a „Volga” zenekar.

A báliroda megnyitja a Katolikus Otthonban s minden délután 3-5-ig az érdeklődők rendezésére áll. Kéri a rendezőség az érdeklődőket, hogy meghívóról idejében gondoskodjanak, mert meghívó nélkül jegyet senkinek sem fog kiadni. A meghívók egyrésze már szétment, a többire a bálirodában lehet igényt bejelenteni. Vidékre meghívókat nem küld a Kör.

A február 16-i táncestély lesz a Kör első nagy társadalmi bemutatkozása. A kör vezetősége egyébként elhatározta, hogy minden hónapban kulturdélutánt rendez. Az első márciusban lesz, amelyen pesti művészek is fellépnek. Dr. Lindenberg János prépost ezerhatszáz pengőt bocsátott a Kör rendelkezésére, amely összegből fedezik a költségeket.

Négy-öt millióba kerül a tiszapolgári hid megépítése

Hajdúvármegye százezer pengővel járulhat hozzá az építéshez

(A Hajdúföld tudósítójától.) Tegnap napi számunkban hírt adtunk már arról az értekezletről, amely a debreceni városházán folyt le Miskolc és Debrecen városok, valamint az érdekelte vármegyék kiüldötteinek részvételével, a Debrecen Miskolc közötti közvetlen ut és a tiszapolgári hid megépítése érdekében.

Az értekezleten szóba került, hogy meg kell állapítani azt a mértéket is, amellyel egyes törvényhatóságok az ut építéséhez, illetőleg a tiszapolgári hid elkészítéséhez hozzájárulhatnak. Az utépítés tulajdonképpen nem is jelent nagyobb költséget, mert hiszen a Debrecen—miskolci törvényhatósági utnak csak egy négy kilométeres szakasza nincs még kiburkolva. Ezzel szemben nagy terhet jelent a hid megépítése, mert az legalább is 4—5 millió pengőbe kerülne.

Értesülésünk szerint Hajdú vármegye vezetőinek körében az a fel fogás alakult ki, hogy a vármegye a költségekhez legfeljebb százezer pengővel járulhat hozzá. Valószínű, hogy a többi törvényhatóságok sem tudnak többet adni és így a fent maradó összeget az államnak kell fedeznie.

A postapalota építését ismételten megsürgette a közigazgatási bizottság

Debrecenben kell elhelyezni a repülőteret

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen város közigazgatási bizottságának legutóbb tartott ülésén, az államépítészeti hivatal jelentése kapcsán ismét szóba került a debreceni postapalota felépítésének régóta huzódó kérdése. A közigazgatási bizottság, a közgyűlés és a város vezetői megszámlálhatatlan alkalommal sürgették már az építkezés megkezdését, azonban még ma is ott tartunk, ahol négy évvel ezelőtt s

semmiféle előkészület nem történik az építkezés megkezdésére.

A közigazgatási bizottság ülésén Fejér Ferenc tette szavá az építkezés ügyét. Kívánta, hogy a miniszterturnál ismételten sürgessék meg az építkezés megindítását. Foglalkozott ezután a Debrecenből elvett és Nyíregyházára helyezett repülőter ügyével. Kijelentette, hogy Nyíregyháza ebben az ügyben

hátha támadta Debrecen

s mikor a nyíregyházi repülőterre gondol, önkéntelenül is eszébe jut a rana rupta et bos meséje. Egész bizonyos ugyanis, hogy Nyíregyháza a repülőter fenttartásával járó nagy költségeket egy sem bírja meg s nem lehetetlen, hogy ezeket csak abban a reményben vállalta magára, hogy később azokon ugyanis könnyit az állam. Javasolta, hogy a közigazgatási bizottság jöjjön ebben a kérdésben segítségére Debrecennek s ugyanakkor mikor a

postapalota építését megsürgeti, követelje azt is, hogy

a repülőteret Debrecenben állítsák fel.

Kovács Gyula az államépítészeti hivatal vezetője megjegyezte, hogy a postapalota építésére eddig nem történt semmiféle intézkedés és az úgy valóban alszik.

Fejér Ferenc kijelentette ezután, hogy Debrecennek égető szüksége van a postapalotára. A lehetetlen állapotban lévő telefont is csak azért nem javítják meg, mert mindig azt ígérik, hogy erre majd az új postapalota építésével egyidejűleg kerül sor.

Az állam minden más városban épít,

így például Miskolcon most csinálják a rendőrségi palotát, csak éppen Debrecennel nem törődik a kormány.

Magoss György polgármester Fejér felszólalásának a repülőterre vonatkozó részére megjegyezte, hogy nem hajlandó Nyíregyháza mellé árvetelő félnék beállni.

Hia a légi forgalom fellődik, akkor Debrecenre is szükség lesz és az állam itt meg fogja csinálni a repülőteret.

Végül is a közigazgatási bizottság úgy határozott, hogy felírja a kormányhoz, megsürgeti a postapalota építésének megkezdését, egy másik felirathban pedig kéri fogja, hogy a repülőteret ne Nyíregyházán, hanem Debrecenben helyez- zék el.

Közérdekű levelek

„Csillagos ökkiró”
az Ügyvédszövetségben

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Miután nagybecsű lapja igen helyesen nem reklamizolta az Ügyvédszövetség vasárnapi előadóját, csak utólag értesültem arról, hogy e tiszteletreméltó testületben, amelynek vagyunk nagyszómmal keresztyén tagjai is, dr. Szabó László, a baloldali radikális sajtó belső munkatársa előadást tartott. Meg vagyok győződve arról, hogy a Szövetség elnökségét nem informálták arról, kit hívott meg előadására, mert akkor bizonyára osztotta volna nagyon sokunk ama meggyőződését, hogy az éppen most hazaárlásért sulyosan elítélt Hatvani Lajos forradalom-élesztő sajtóorganumának publicistája nem az a személyiség, akinek helye volna egy politikától távolálló testület dobogóján. Az Ügyvédszövetség nem arra való, hogy teret adjon olyan egyéneknek, akikről a nagynevű Zadravetz püspök megrogalmazása után minden keresztyén magyar embernek meg van a maga véleménye.

Nem tudom, hogy a Szövetségnek melyik funkcionáriusa inszenálta ezt a keresztyén érzületünkben és érzékenységünkben mélyenséért demonstrációt a „Pesti Napló csillagos cikkeinek országos népszerűségű publicistája” mellett, de remélem, hogy a vezetőség a jövőben alaposan utána fog járni, kiket kérnek fel előadóknak s nem hozza a debreceni jogászvilág kiválóságait abba a kinos helyzetbe, hogy jóhiszemű tájékoztatásukban Zadravetz István püspök perbeli ellenfelét és a destruktív politika egyik előfutárát ünnepljék a magyar vendéglátás udvariasságával.

Mert az, hogy valaki jogtudományal foglalkozott, — bárha egy előtűnk, közönséges halandók előtt ismeretlen amerikai „egyetem” katedráján is, — szerény nézetem szerint még nem jogcím arra, hogy a Debreceni Ügyvédszövetség odaadja szerepeltetéséhez presztizsét és nevét. Elvégre ezen a címen Jási Oszkárt, vagy Vámbéri Rusztemet is megkellene hívni, ami lehet meglehető némi ügyvédszövetségi funkcionáriusok politikai telfogásának és multjának, de kétségtelenül nem az nekünk, keresztyén ügyvédeknek és a Szövetség kiváló keresztyén vezetőinek. Kiváló tisztelettel egy magyar ügyvéd, aki egyáltalán nem lelkesedik a Pesti Napló csillagos cikkeiért.

Megjelent

Dr Kováts Andor

törvénytárgyaló szakmunkája az új büntetőnovelláról. 000000000

Kapható minden könyvkereskedésben.

Ára: 2 pengő 40 fillér.

Tanuló

3—4 középiskolát végzett fizetéssel felvétetik lapunk könyvnyomdájában.

Piac-utca 59. szám.

Sirköveket Harkányi és Fivér készit, Piac-u. 65

1 9 2 8.

február 12-én a Munkás Otthon disztermében este 8 órai kezdettel lesz a debreceni nyomdászok

Jelmezes estje

Belépti díj forgalmi- és vigalmi- adóval együtt 2 pengő. :: Minden jelmezes jutalomban részesül. ::

Özv. Visky Károlyné

Városszerte mélységes megdöbbenést keltett a szomorú hír, hogy özv. Visky Lőrincz Károlyné, született bihari Békéssy Irma, az áldott lelkű igazi magyar nagyszony kedden hajnalban hosszas szenvedés után elhunyt. A halál 85 éves korában ragadta el az élők sorából az általános szeretetnek és tiszteletnek örvendő uriaszonyt, aki egyaránt példaképe volt a hü hitvesnek és a jó anyának.

Visky Károlyné előkelő, ősrégi nemesi családból származott. Atyja, Békéssy Károly Szatmárnak volt a polgármestere annak idején. A nagyműveltségű és híres szép Békéssy Irma 1865-ben ment férjhez Visky Károlyhoz, aki 1893-ban mint táblabíró került Debrecenbe s itt nagy népszerűségnek és tiszteletnek örvendett.

A Visky-család élénk társadalmi életet élt. Visky Károly bizalmas jóbarátja volt gróf Tisza Istvánnak s gyermekei nagyobb részét Debrecenben mentek férjhez. Néhány évvel a világháború kitörése előtt, 1909-ben Visky Károly kuriai bíró nyugalmába vonult és Szatmárra ment, ahol szintén általános tisztelet és szeretet vette körül. — A Visky-család feje 1920. decemberében halt el az oláh megszállás alatt levő Szatmáron. mélységes gyászba borította özvegyét, mivel 55 évig élt boldog házasságban.

Azóta özv. Visky Károlyné áldott életét gyermekeinek szentelte és nyolc évi özvegye alatt, hol Szatmáron, hol pedig Debrecenben lakott gyermekeivel.

A mindig kedves és jóságos uriaszony néhány héttel ezelőtt gyengélkedni kezdett. A család remélte, hogy csak muló indiszpozícióról van szó, a végzet azonban nem így határozott. Visky Károlyné, bár szellemi frissességét az utolsó pillanatokig megtartotta az elmúlt héten kezdődő gyengesége miatt már az ágyat sem tudta elhagyni, míg aztán tegnap, kedden reggel 6 órakor csendesen elhunyt.

Az elhunytban dr. Visky Sándor táblabíró édesanyját, Koós György járásbírósi elnökhelyettes, dr. Pirkler Ernő, Szatmár város volt kulturánácsnoka, továbbá Berényi Gábor, az Alsószabolcsi Tiszai Ármentesítő Társulat főpénztárnoka anyósukat, Benyovszky Pál és Benyovszky László hírlapírók pedig nagyanyjukat gyászolják.

Özv. Visky Károlyné temetése február 8-án, szerdán délután 4 órakor lesz a Kossuth-utcai templomból a ref. egyház szertartása szerint a Kossuth-utcai temetőben.

A megrendítő halálesetről a gyászborult család a következő gyászjelentést adta ki:

A legmélyebb fájdalommal tudatjuk, hogy a legjobb anya, nagyanya, anyós, özv. Visky-Lőrincz Károlyné, született Békéssy Irma, nyugalmazott kuriai bíró felesége folyó hó 7-én, reggel 6 órakor, áldott életének nyolcvanötödik évében, özvegyiségének nyolcadik évében, hosszas szenvedés után elhunyt.

A megbodogultat február 8-án, szerdán délután 4 órakor fogjuk a Kossuth-utcai templomból a református egyház szertartása szerint a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni.

Debrecen, 1928 február hó 7-én.

Heti befizetéses könyvecskék heti 50 fillértől a Különböző Segítő Egyesületnél válthatók!

Áldás és béke lengjen porai fölött!

Benyói és urbanói özv. Benyovszky Pálné, sz. Visky-Lőrincz Adél, dr. Visky-Lőrincz Sándor, Koós Györgyné, sz. Visky-Lőrincz Klára, dr. Pirkler Ernőné sz. Visky-Lőrincz Ella gyermekei. Benyói és urbanói Benyovszky István, benyói és urbanói Benyovszky Pál, benyói és urbanói Benyovszky László feleségével, sz. Materny

Margittal, ifj. Visky-Lőrincz Károly, ifj. Koós György, Koós Irmuska, járdánházi Berényi Gabriella, Pirkler Elluska, Pirkler Józsika unokái. Dr. Visky-Lőrincz Sándorné, sz. gyulai Sóska Irma menyee. Járdánházi Berényi Gábor, Koós György, dr. Pirkler Ernő vejei.

A temetést Gebauer temetkezési vállalata Debrecen rendezti.

Hogyan veszítették el a németek a világháborút

Világpolitikai hibák a német hadvezetésben — Winston Churchill könyve az 1916—18. évek kríziséről

I.

(A Hajdúföld külpolitikai munkatársától.) A világháború vezető államférfiai közül kétségtelenül a legérdekesebbek egyike Winston Churchill. Nemcsak mint politikus jelentékeny, hanem mint katona is, ami érthető, hiszen ereiben a „győzhetetlen” Marlborough herceg hadvezéri vére csörgedezik. Churchill alig huszonegy éves korban, 1895-ben lép be az angol hadseregbe. Részt vesz, mint hadnagy a Malakka-expedícióban, majd a bur háborúban, mint a konzervatív „Morning Post” munkatársa. Megszököve a burok hadifogságából, hazatér Angliába, ahol konzervatív programmal beválasztják a parlamentbe, amivel kezdetét veszi káprázatos politikai karrierje. Még nincs harmincéves, mikor kereskedelmi tárcát nyer Asquith kabinetjében, majd átlépve a liberális pártba, Lloyd George, mint az *Admiralitás első lordját* a világ legnagyobb hadiflottájának élére állítja. Itt éri a világháború, azonban az első idők kudarcjai, főleg az általa felfedezett Gallipoli-kaland balsikere miatt meg kell válnia méltóságától. A flandriai frontra megy s innen hívja meg Lloyd George 1916-ban a minisztérium élére, ahol mindvégig vezető szerepet játszott az angol haderő óriási szervező munkájának technikai részében.

Mint ragyogó stílusza, megírta „Az 1916—18-i világháború sorsdöntő esztendőiről”. Munkája most jelent meg német fordításban s izgalmasan érdekes adatokat tartalmaz arra nézve, mik voltak azok a német politikai és stratégiai hibák, amelyek miatt, — a belső forradalmi agitációtól eltekintve, — a központi hatalmak vesztesek maradtak a küzdelemben.

A döntő katonapolitikai hibák

Az államférfi széles látókörével, minden szenvedélytől menten fejtegeti brit tárgyilagossággal izgalmas témáját. Munkájának egyetlen hiánya, hogy a monarchia haderejének bámulatos teljesítményeivel alig foglalkozik. Figyelmet teljesen lekötötte a német front, a német hadsereg s éles színekkel jellemzi a német főhadiszállás tragikus katonapolitikai hibáit, amelyek a központi hatalmak összeomlását előidézték.

A bukás csirái már a német haditervben el voltak vetve Churchill könyve szerint. Végzetes hiba volt teljes erővel a legerősebb ellenfélre, a franciákra vetniök magukat, ahelyett, hogy először szövetségeseiktől izolálták volna őket. Először az oroszokkal kellett volna végezniök, — ami a német haderőnek módjában is állott volna, — s engedniök, hogy a franciák a német várendszeren elvérezenek. Falkenhayn haditerve azonban e helyett a *marne-i* és *Isarmelletti* vereségekre, borzalmas veszteségekre s végeredményben teljes lekötöttségre vezetett, mialatt

a kéréllhetetlen angol ellenfélnek módja volt szüntelen szaporítani segedécsapatait.

A második sorsdöntő hiba

A második elhatározó fázisa a világháborúnak Churchill szerint 1916-ban következett be. Ekkor a német hadvezetésnek egyetlen célért kellett volna küzdenie: Oroszország erejének összetöréséért s Románia meggyeréséért. Ha központi hatalmak nem harcolhattak tovább Románia gabonája és olaja nélkül, — mint azt Ludendorff írja, — akkor nem harc útján kellett volna ezt megszerezni, hanem az oláh haderőnek a *központi hatalmak mellett* való katonai közbelépésre kényszerítésével.

„1916-ban Bulgária a központi hatalmak oldalára állott. A Dardanellek el voltak zárva. Oroszország a földre sújtva hevert. Románia izolálva volt. S ha követelte is közbelépéséért Magyarországtól Erdélyt, ki lehetett volna elégiteni az oroszoktól óhajtott Besszarábiával. Németországnak minden eszközzel, bőkezűséggel, vagy a legkeményebb szigorral, de Romániát meg kellett volna nyernie.”

A Fekete-tenger és a Kaspi-tó, mint stratégiai célok

Churchill szerint a német birodalom természetes stratégiai céljai a Fekete-tenger és a Kaspi-tó kellett volna, hogy legyenek. Egy Ukrainába és Odessa ellen irányuló előnyomulás, — aránylag csekély erővel, költséggel, — meghozta volna a központi hatalmaknak a hiányzó élelmickek és nyersanyagok dús gazdag tárházát.

A török hadseregnek egy, német vezetés alatt álló, északi irányú előretörése könnyen megszerezte volna a Kaukázust. Így hamarosan el lehetett volna nyerni a főhatalmat a Fekete-tengeren és Kaspi-tavon s az 5000 mérföld hosszú, minden pontján veszélyeztetett partvonal óriási orosz erőket kötött volna le. A további előnyomulásnak korlátlan lehetőségei merültek volna fel, míg a teljesen bekerített Románia kénytelen lett volna a központi hatalmak mellett katonailag is közbelépni.

A keleti lehetőségek

Az oroszokra gyakorolt nyomás szüntelenül növelhető lett volna, de megszerezhetette volna Németország a Kaspi-tenger megszállása után könnyedén a Perzsia feletti uralmat is. Perzsia után pedig Afghanistan következék s innen *lehetőség nyílik India veszélyeztetésére!* Ilyen német politika mellett Anglia katonai erejének nagy részét lekötötte volna India, Mezopotámia és Egyiptom védelme s Ázsia minden népe a nagy változások reményében sorakozott volna a német sasok támogatására.

(Folytatjuk.)

Sáfr Miklós épület és műlakások, víz és villanyerővel vállalkozó. — Darabos-utca 50. sz.

FŐISKOLA

Debreceni gazdaszok előadása Porcsalmán. A debreceni Gazdasági Akadémia hallgatóinak Széchenyi gazdasági osztálya a Falu Szövetség felkérésére a minap rendezte meg a szatmármegyei Porcsalma községbe kiszállását.

Az iskola tantermében igen nagy számú gazdaközönség jelenlétében megtartott előadást a Nemzeti Hírszekegy elimádkozása nyitotta meg, majd Halász Miklós professzor, tanár elnök emelkedett szavakkal mondott megnyitó beszédet, melyben a többtermelés szükségességéről és a kukoricamolaj elleni védekezésről beszélt.

Ezután Erendies Endre másodéves gazdasági akadémiai hallgató értékes előadásában a növények tápanyag szükségletéről beszélt és a helyes istálló trágya kezelést ajánlotta a gazdák figyelmébe.

Sárszy Róbert másodéves hallgató a műtrágyázás gyakorlati keresztülvitelét és a gazdák által feladott kérdéseket világította meg alapos tudással.

Az egybegyűlt százhusz főnyi gazdaközönség végezetül elénekelt a Himnuszt, majd Péchy Szabolcs ny. főjegyző, földbirtokos magyaros vendégszeretettel látta vendégül a gazdaszokat.

Nagy elismeréssel kell ezuttal is kiemelniünk a gazdaszok megbecsülhetetlen értékű nemzetépítő és nevelő munkáját, mely a gazdaközönség ismereteinek szélesítésére és ennek révén anyagi gyarapodására szolgál a legteljesebb sikerrel.

Hamis tanuk egy gyermektartási perben

(A Hajdúföld tudósítójától.) Még 1925-ben egy gyermektartási per folyt le a hajdusoboszlói járásbíró-ság előtt. S. Nagy Zoltán és Sárkány Zsófia odavaló lakosok között. A perben egész sereg tanu szerepelt. S. Nagy Zoltán Kardos Ferenc és Kapos József tanukkal azt igazolta, hogy Sárkány Zsófia azalatt az idő alatt, míg vele együtt élt, másokkal is folytatott viszonyt.

Kardos Ferenc és Kapos József vallomásaik oly összefüggéstelenek voltak, hogy a bíróság rögtön elvete, hogy azok teljesen valótlannok. A bíróság figyelmen kívül hagyta a két tanu vallomását és megindította ellenük a hamis tanuzás miatt az eljárást.

A debreceni kir. törvényszék Serly Jenő büntetőtanácsa tegnap tárgyalta ezt a bűnügyet. Kardos Ferenc töredelmesen bevallotta, hogy S. Nagy Zoltán mint barátját kérte őt meg, hogy tegyen hamis vallomást és áldomást is fizetett neki a kocsmában.

Kapos József tagadta a hamis tanuzást, de a bűnper irataiból megállapították, hogy S. Nagy Zoltán vette rá őt is a hamis tanuzásra és hálából 2 holdas földjét ingyen fel is szántotta neki.

S. Nagy Zoltán tagadta, hogy bármelyiket is rávette volna a hamis tanuzásra, azok — úgy mondta — saját jószántukból vallottak mellette.

A bíróság nem vette figyelembe a valószínűtlen vallomást, hanem Kardos Ferencet 8 hónapi börtönre és 40 pengőre, Kapos Ferencet 10 hónapi börtönre és 40 pengőre ítélte a hamis tanuzás miatt, míg S. Nagy Zoltánt hamis tanuzásra való rábírástért 1 évi börtönre és 40 pengő pénzbüntetésre ítélte.

HIREK

1928 február 8 (Szerda)

Prot: Aranka Kath.: M. János

A Meteorológiai Intézet jelentése
Időjárás: A felület csökkenésével éj
jeli fagy, később nappali felmelegedés.

Városi múzeum 9—12-ig 2—4-ig.
Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt
10—1-ig, délután 4—7-ig.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot
tartanak Kossuth (Piac-u 30.) Nap,
(Piac-u 3) Isteni Gondviselés (Petőfi- és
Teleki-u. sarok.) II. Rákóczi Ferenc (Kül-
sívásártér 1) Csillag (Árpád-tér 1.) Má-
tyás király (Nyilas-telep, Márton Kálmán-
u. 1.)

ESTÉLYEK-HANGVERSENYEK

Február 8-án, szerdán este 9 órakor az
Arany Bika disztermében Stefániai Imre
szongoraművész és Fehér Ilona hegedűmü-
vész nő együttes hangversenye.

Február 11-én, szombaton este 9 órai kez-
dettel táncal egybekötött családi összejöve-
tel a Tiszti Kaszinóban, (Péterfia-utcai lak-
tanya.)

Február 11-én, szombaton este 9 órakor az
Arany Bika disztermében a debreceni keres-
kedők zártkörű bálja.

Február 11-én, szombaton este 8 órakor az
Arany Bika üvegtermében a Magyar Mérnök-
és Építészegylet táncestélye.

Február 12-én, vasárnap este 8 órai kez-
dettel az Árpád Bajtársi Egyesület törzsének
együttes táborozása az Arany Bika üvegter-
mében.

Február 12-én este 8 órai kezdettel a
nyomdászok álarcos bálja a Margit-fürdő
disztermében.

Február 16-án, csütörtökön este az Arany
Bika kistermében a Szent László Kör tánc-
estélye és műsoros délutánja.

Február 18-án, szombaton este 9 órakor az
Arany Bika disztermében a debreceni hely-
orségi tisztikar tisztelt táncmulatsága.

— **Evangelikus bibliára** lesz febr-
uár 8-án, szerda délután 6 órakor a
Miklós-utcai ev. egyház épületében.
Tartja: Farkas Győző lelkész.

— **Gyász Szele György ref. lel-
kész családjában.** Részvétel érte-
sülünk arról a súlyos gyászról, mely
Szele György ref. lelkész családját
érte. Testvéreinek, id. Szele Lajos
leányának férje Wanger Sándor
Amerikában meghalt. Wanger Sán-
dor, aki Debrecenből származott el
az Océanon tundra, érdekes és szép
karriert futott be. A háború előtt
Párisban volt női szabó és a háború
kitörésekor feleségével együtt csak
a legnagyobb nehézségek árán tu-
dott eljutni Amerikába, ahol New-
Havenben egy igen előkelő női ru-
háüzlet vezető szabásza lett. Tör-
hetetlen szorgalmával, akaraterejé-
vel szép pozíciót és megfelelő
anyagi gyarapodást küzdött ki ma-
gának. Halála kiterjedt rokonságot
borított gyászba.

— **Kinevezés.** A vallás- és közok-
tatásügyi miniszter Lakner Józsefet
és Wirker Ernőt, a debreceni állami
Fazekas Mihály reáliskolai rendes
tanárokat, az előbbi 1927. évi no-
vember -i, az utóbbit 1928 január 1-i
hatállyal az állami középiskolai és
hasonló elbírálás alá eső többi taná-
rok részére megállapított X. fizetési
fokozatba kinevezte.

— **Elzárásra ítélték egy oláh ka-
tonaszökevényt.** Nagy Péter oláh
katonaszökevény, aki Magyarország
területéről csavargás és lopás miatt
egyszersmindenkorra ki van tiltva,
a napokban újra átszökött. A rend-
őrbíró tiltott határlépésért 45 napi
elzárásra ítélt.

— **Vidéken akarják megállapítani**
a nagyerdei öngyilkos kilitét. A
nagyerdei öngyilkos kilitét eddig
nem sikerült megállapítani a debre-
ceni rendőrségnek, bár több beje-
lentés szerint felismerni vétek be-
ne egyes embereket. A Hatvan-utcai
mázasahánál és a Meteor-mozgó
előtt kitett fénykép sem vezetett
eredményre s amint értesülünk a
rendőrség a környékbeli hatóság-
oknak is megküldi az áldozat fény-
képét, mert az illető aligha lehetett
debreceni.

EGYESÜLETI ÉS TÁRSADALMI HIREK

A hajduböszörményi MANSz tea-
estélye. A hajduböszörményi MANSz
csoport február 6-án nagyszerű tea-
estélyt rendezett, melyen Kecse-
méthy Anikó, Porcsalmy Juci, Nagy
Emma, Nagy Ily, U. Szabó Rózi és
Nagy Manci szolgálták fel a teát. Dr.
Szabó Mihály főgimnáziumi tanár
szellemes konferanszokkal mutatta
be az előző szereplő leányokat. A
műsor keretében Varga Lajos igaz-
gató-tanító hegedűkísérete mellett
Szabó Gabi énekelt magyar dalokat
meglepi készséggel s kifejező erő-
vel. Dr. Gacsdyi Sándor főgimnáz-
iumi tanár a francia szimbolizmus-
ról tartott értékes felolvasást. A ma-
gas színvonalú műsor után szép kézi-
munkákat sorsoltak ki a közönség
között, majd jól sikerült táncmulat-
ság következett.

A hajduböszörményi Görög Kat-
holikus Ifjúsági Egyesület műsoros
estélye. A hajduböszörményi Görög
Katholikus Ifjúsági Egyesület febr-
uár 5-én tartott farsangi mulatságát
rendkívül érdeklődés kísérte. Az
estélyt Malmos István gyönyörű
énekszámait nyitotta meg. Géczy Ist-
ván „Az ördög mátkája” című nép-
színművében Oldh Juliska, Székely
Mariska, Czeglédi Ferenc és Fodor
Miklós arattak megérdemelt sikert. A
konferanszié szerepét Földy Gy.
Zoltán töltötte be igen szellemesen.
Az estélyt, melyen dr. Gadl Mihály
országgyűlési képviselő, Papp János
gör. kath. kanonok, Végheő Dániel
esperes-lelkész, Balassa János róm.
kath. plébános, Bakóczy Gábor és
Sóvágy Gábor református lelkészek,
Jaeger K. József gyógyszerész és
még igen sok böszörményi vezető
egyéniség is megjelent, reggelig tar-
tó táncmulatság követte.

Csütörtökön este lesz a Zita Hadiárva-
ház műsoros estélye. Várostervezési érdeklő-
dés előzi meg azt a magas színvonalúnak
ígérkező mulatságot, melyet a Zita Hadiárva-
ház rendez február 9-én, csütörtökön este 9
órai kezdettel a Péterfia-utcai laktanya tiszt
kaszinójában. A táncmulatságot műsor előzi
meg a következő programmal: 1. Énekszám.
Előadja a Szent László Dalegylet. 2. Prológ.
3. Popper: Op. 64. Szüleim emlékére. Op. 23.
Gavotte. Gordonkán előadja Müller Edith.
Zongorán kíséri Müller Erzsike. 4. Haendel:
Ária. Hubay: Madárdal a Cremonai hegedűs-
ből. Backer: Tavasz dal. Éneklő Bergmann
Gyuláné urhölgy. Zongorán kíséri Gyertyán-
fy Aladár. 5. Müller-kvartett. 6. Krokikat ol-
vas fel ifj. dr. Lisz Nándor. 7. Szent László
Dalegylet.

Az Iparos Dalegylet dalestélye. Az Iparos
Dalegylet agilis rendezőse az idén is meg-
rendezi a szokásos évi dalestélyt, magas mű-
vészi színvonalú, amire teljes garanciát nyújt For-
rai István dalegyleti karnagy, akinek precíz
betanításában kerülnek az énekszámok be-
mutatásra. Ez a dalestély március 3-án lesz a
Korona-vendéglő disztermében, ahol Rácz
Laci és zenekara fog muzsikálni.

A fűszerkereskedők műsoros esté-
lye. A debreceni fűszerkereskedők
február 12-én este fél kilenc órai kez-
dettel műsoros estélyt rendeznek az
Angol Királynő különtermében.

Ivan Mosjukin házassodik. Buda-
pestről jelentik: Ivan Mosjukin vi-
lághírű filmszínész, aki nemrég Bu-
dapesten is szerepelt, rövidesen
megnősül. Eljegyezte Agnes Petter-
son dán mozsizínésznőt.

Rádió-műsor. Budapest, február 8. Szer-
da. D. e. 9.30, 12 és d. u. 3: Hírek, közgazda-
ság. 1: Időjárás- és vízállásjelentés. 4: Kál-
mán bácsi mesél a gyermekeknek. 4.45: Pon-
tos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
Mozik műsora. 5: Közgazdaságtudományi elő-
adás. Andreich Jenő műegyetemi tanársegéd:
„A nacionalizálás lényege.” 5.30: Szimfóni-
kus zenekari hangverseny a Zeneművészeti
Főiskola kupolaterméből. Vezényel Unger Er-
nő karnagy, a Zeneművészeti Főiskola taná-
ra. Közreműködnek: Hillinger Margit opera-
énekesnő, Gosztonyi Teréz hegedűművész.
6.50: Német nyelvoktatás. (Dr. Eduard Szent-
györgyi.) 7.30: A Városi színház előadása.
Rimsky-Korsakov: „Hópehely”. 10.45: Pon-
tos időjelzés, hírek. Utána: His Masters Voi-
ce művész- és tánclemez.

Külföld. Bécs (517.2 és 577) D. u. 4.15:
Hangverseny. 8.30: Szindarab előadás. Utána
könnyű esti zene. Berlin (483.9) D. u. 5.30:
Szórakoztató zene. 8.10: Operettelőadás. Utá-
na tánczene. Boroszló (322.6) D. u. 4.30: Szó-
rakoztató hangverseny. 8.10: Operettelőadás
közvetítése Berlinből. Majna-Frankfurt (428.5)
D. u. 1.30: Hangverseny. 4.30: Olasz opera-
részletek. 8.15: Szindarab előadás. Prága
(348.9) D. u. 4.30: Hangverseny. 7: Szimfóni-
kus hangverseny. 10.20: Tánczene. Róma
(450) D. u. 5.30: Tánczene. 8.45: Ének- és ze-
nekari hangverseny. London (361.4) D. u. 1:
Tánczene. 2: Hangverseny. 5: Könnyű klasz-
szikus zene. 7: Tánczene. 9: Zongora- és dal-
hangverseny. 10.35: Varieté.

Tizenöt évi fegyházra ítélték
egy rablógyilkost. Budapestről je-
lentik: A büntetőtörvényszék Den-
tanácsa Barna József tehénapolót,
aki múlt év júliusában barátját, a
15 éves Preszter János napszámot
meggyilkolta, hogy 140 pengő meg-
takarított pénzt rabolja, az eny-
hítő szakasz alkalmazásával 15 évi
fegyházra ítélt.

Megjelent a „Debreceni Szemle”
januári száma. Gazdag tartalommal,
csinos kiállításban jelent meg a
„Debreceni Szemle”, melyben több
kép között megtalálható Benedek
Elek arcképe is, kiről Szondy
György kimerítő, élvezetes cikket
közöl. Petrovics Elek a Szépművé-
szeti Múzeumról ír hozzáértő cik-
ket, Bodor Aladár Mécs László mun-
kásságát méltatja, Baumgartner Ala-
jos: A szimfónikus költeményről,
Ullein Antal: A nemzetközi jog kodifi-
kálásának kísérleteiről ír hosszabb
cikket. Juhász Géza a tragikus költő-
ről: Vajda Jánosról számol be.
Végül a szemlel részben figyelem-
mel kísért minden magyarországi és
erdélyi új könyvet.

Fővárosba utazó olvasóinknak
páratlan kedvezményt nyújt a Ke-
leti pályaudvarral szemben levő,
elsőrangú Park-szálloda, amennyi-
ben a szobák árából 20 százalék,
az éttermi árakból pedig 10 százalé-
k engedményt ad kiadóhivatalunk-
ban díjmentesen kapható utalvá-
nyok ellenében. Egyben felhívjuk a
Park-szállodának lapunk más he-
lyén olvasható hirdetésére szíves
figyelmét.

Hivataloknak, egyesületeknek,
kereskedőknek, iparosoknak nélkülöz-
hetetlen „Debrecen Cimtára”.

Feltöltésre alkalmas föld (sa-
lak stb.) ingyen kapható a József
kir. herceg utca 16 számú házban.

Balendézők nem nélkülöz-
hetik Debrecen Cimtárát. Ára
csak 6 pengő.

Nyomdászok álarcos bálja febr-
uár 12-én a Margit-fürdő disztermé-
ben.

Négy rablógyilkost lőtt agyon egy volt lengyel kapitány

Varsóból jelentik: Vasárnap éj-
szaka egy Lemberg melletti birto-
kon, amely egy leszerelt kapitány
tulajdona, autó állt meg, melyből
négy jól öltözött férfi szállt ki. Az
utasok kérték a kapitányt, adjon
szállást nekik, mert autójuk defek-
tust kapott. A társaság két tagja a
kapitánynál marad éjszakára, amíg
a másik két idegent helyszüke mi-
att a szomszéd birtokra vitte el a
kapitány, majd hazatért. Éjszaka
azonba narra ébredt fel, hogy valaki
jár az ebédlőben, magához vette
fegyverét és benyitott. A vendége-
ket találta ott, akik a Wertheim
szekrényt fessegették és akik a
házigazda láttára fegyvert szedtek
elő. A kapitány mindkettőjüket
agyonlőtte, majd átsietett a szom-
szédos birtokra, ahol azonban már
csak a földbirtokos, felesége és gyer-
meke holttestét találta meg, akiket
az átvitt vendégek gyilkoltak meg.
A kapitány haza sietett s a kasté-
lyának aajtánál találkozott a gyilkol-
sokkal, akik behatolni próbáltak a
kastélyba. A kapitány a másik két
banditát is agyonlőtte, majd jelen-
tést tett a hatóságnak.

Csak színésznővel ne...! Pá-
risból jelentik: Marokkó egyik leg-
gazdagabb arab törzsfőnöke szerel-
mes lett egy európai vándor szintár-
sulat színésznőjébe és feleségül
akarta venni. A család kiközösítés-
sel fenyegette meg a törzsfőnököt,
aki erre beretvéval felmetszette a
hasát, majd a szó szoros értelmé-
ben lefejezte magát. Az arab törz-
sék körében a törzsfőnök tragédiá-
ja nagy izgalmat keltett és követel-
lik a szintársulat azonnali kiutasítá-
sát Marokkó területéről.

Tizenhat zsinagógát fosz-
tottak ki Csernovitzban. Cserno-
vitzból jelentik: A múlt héten egy-
mást követő 3 nap alatt az összes
csernovici zsinagógákat kifosztotta
egy betörőtársaság. — A rendőrség
erélyes nyomozás után elfogta a
banda vezérét, egy Korn Leo nevű
volt pékinast, aki fiatal suhancokból
betörőbandát szervezett és zsiná-
gákon kívül még másutt is fosz-
totgatót.

Olaszokörök egyesületi és
ifjúsági könyvtárak felszerelését jó
és olcsó könyvekkel antiqárice is,
előnyös fizetési feltételekkel közö-
ző! Antalffy József könyvkereskedése.

Ügyvédek figyelmébe! Dr
Kovács Marcel: Polgári Perrendtar-
tás magyarázata III. IV. köteté most
jelent meg. Kapható a Csáthy egye-
temi könyvkereskedésében. Telefon
2—96.

Fogászat Debrecen, Szent
Anna u. 6. sz. A fog orvoslás kö-
rébe vágó műveleteket, mint fog és
gyökérhúzás, fogtömés, koronákat,
hidakat stb. törött vagy régt fogso-
rokat használhatóvá alakít. Mérsé-
kelt árak részletfizetésre is. Vecsey
Antal áll. vizsgázott fogász.

Debrecen Cimtára kapható
minden könyvkereskedésben.

Okvetlen ott legyen a nyomdász-
ok álarcos bálján február 12-én a
Margit-fürdő disztermében.

Iparosoknak, kereskedőknek
nélkülözhetetlen „Debrecen Tel-
jes Cimtára.”

Lapunk Budapestben állandóan
olvasható a Park szálloda kávé-
házában, VIII. Baross-tér 10.

MŰVÉSZET

Aprily Lajos
a Csokonai Kör szombat
esti ünnepélyén

A Csokonai-Kör szombaton, 11-én este 8 órai kezdettel a zeneiskola hangversenytermében ünnepi irodalmi estélyt rendez. Az estélyen, mint a kör vendége, Aprily Lajos, a kiváló erdélyi költő saját költeményeiből fog felolvasni. Aprily fogadtatására az állomáson a Csokonai-Kör vezetősége jelenik meg. Az elnöki megnyitót dr. Pap Károly egyetemi tanár, elnök mondja. Kocz Aurélné, aki Aprily költészetének egyik legalaposabb debreceni ismerője, már tartott Áprilyról előadást. Ez alkalommal új nézőszögből világít majd rá Áprily költői jellemére.

Szathmáry Zoltán Szabolcska két ismeretlen költeményét s ezekkel kapcsolatos elbeszélését olvassa fel.

Közreműködik az estélyen Simon István baritonénekes. Zongorán Forrai István karnagy kíséri.

A kiválékppen értékes estélyre szóló jegyek a mai naptól kezdve a Méliuszban válthatók. Ülőhely ára 2 pengő, a Csokonai-kör tagjainak 1 pengő. Diákjegy 40 fillér.

Hoór-Tempis Erzsébet budapesti szereplése

A gróf Wenckheim S-né elnöklete alatt működő Művészet és Művelődés Magyar Nők Köre Budapesten február 16-án nagyszabású irredenta estélyt rendez, melyre a művészvilág néhány kiváló tagját szereplésre kérték fel. Így többek között szerepelni fog Fáy Szeréna, a Nemzeti Színház örökös tagja és Szedő Miklós, a Városi Színház tagja is. A műsoron leendő szereplésre felkérték Hoór-Tempis Erzsébet énekművésznőt, a városi zeneiskola kiváló énektanárnőjét és egyik legjelesebb növendékét Simon Istvánt is. Hoór-Tempis Erzsébet már régebbi szerepléseivel megszerezte a főváros zeneértő közönségének teljes elismerését és szeretetét s most kétségtelenül gyarapítani fogja országos sikereinek sorozatát. Mind a ketten irredenta dalokat és báró Bánffy György dalait éneklék.

Benedek Elek Debrecenben. A Csokonai-kör Aprily Lajos felolvasó-estje után újabb illusztris vendéget fog szerepeltetni a felolvasó-asztalnál. A legnagyobb magyar mesemondó, Benedek Elek február 24-én és 25-én felolvasó-estélyt rendez Debrecenben. A felnőttekhez a Kör felolvasó-estjén, 24-én fog szólni az erdélyi irodalomról. A gyermekek számára pedig Szondy György tanár előadja ifjúsági gárdájával Elek nagyapó bűbajos mesejátékát, a „Többsincs királyfit”, melyhez Péterffy László írt prólogust. Ez az előadás a Csokonai-színházban, február 25-én, szombaton délután lesz. Az előadás Benedek Elek fogja a gyermekeknek elmondani, hogyan írta meg ez előtt majdnem harminc esztendővel Többsincs királyfit. Jegyek mindkét előadásra a jövő héttől kaphatók a Méliusz könyvkereskedésben.

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora:

Szerda délután 3 órakor: **Mesék az írógepről.** Olcsó zóna-előadás.
Szerda este B) bérlet: **Mersz-e Mary?**

Csütörtök délután 3 órakor: **Mesék az írógepről.** Zóna-előadás.

Olasz premerek Debrecenben

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az olasz királyi követség az olasz sajtó iroda révén megállapodást kötött a Csokonai-színház direkciónal, mely szerint Pirandello „IV. Henrik” című világhírű drámáját Budapestet megelőzőleg Debrecenben fogják előadni. A megállapodás értelmében még két új Pirandello darabot, a jövőben legnagyobb sikert elérő olasz darabokat Debrecenben hozzák színre. A debreceni Csokonai-színház arra vonatkozólag is garanciát kapott, hogy ezeken az országos jelentőségű olasz premereken a budapesti olasz követség, valamint a budapesti olasz kolónia tagjai is részt fognak venni.

A színházi iroda hírei:

Ma, szerdán két előadás: délután 3 órakor Timár Ila és Ferenczy Marian felléptével: **Mesék az írógepről.** Szomaházy — Békeffy — Latjithay operettje. Olcsó népies előadás.

Erre a délutáni előadásra csak néhány jegy kapható 2 órától.

Ma este B) bérletben pontban fél 8 órakor: **Mersz-e Mary?**

Holnap, csütörtökön bérletszűnetben (szelvénybérlet érvényes): **Mersz-e Mary?**

Holnap, csütörtökön délután 3 órakor, rendkívüli olcsó helyárakkal: **Mesék az írógepről.** Olcsó zóna-előadás 80 fillértől—1.60 P-ig.

A csütörtök délutáni előadásra jegyek egész napon át a rendes pénztárnál és holnap 2 órától 3 óráig, az előadás kezdetéig a jobboldali pénztárnál még kaphatók korlátolt számú jegyek. Ha nem akar jegy nélkül maradni a **Mesék az írógepről** holnap délutáni előadásán, siessen még ma délelőtt a pénztárhoz és gondoskodjék jegyéről, mert a jegykereslet olyan nagy, hogy csupán az idejében érkezők jegygyényét tudja a pénztár kielégíteni!

Minden este egész héten a nagy-sikerű revü: **Mersz-e Mary?** Elek Ica, Timár Ila, Ferenczy Marian, Torma Gusztó, Antók Ferenc, Fülöp Sándor, Szigethy Andor, Szirmai, Szigeti Jenő felléptével.

Eddig minden este táblás házak lelkes közönsége tapsolt a **Mersz-e Mary?** ragyogó előadásának, pompás rendezésnek, a kórusnak, a gör-löknök, a pazar kiállításnak, a szebbnél-szebb énekszámoknak, a frappáns táncoknak és a Szathmáry karnagy vezetése alatt álló nagyszerű zenekar teljesítményének!

A budapesti Zeneakadémia gyermekszínházának vendéjátéka Debrecenben szombaton délután és vasárnap délelőtt. Jegyelőjegyzés.
Gyerekek! Jön a zeneakadémiai gyermekszínház!

Szombaton délután és vasárnap délelőtt az előjelek szerint zsúfolt lesz a Csokonai Színház nézőtere a sok kíváncsi gyermektől, mert ekkor lép fel nálunk a budapesti zeneakadémiai gyermekszínház, melynek országos hírének kis gyermekszereplői bizonyára sok tapsot fognak aratni azért a sok kedves meglepetésért, amelyet a debreceni gyermekek részére tartogatnak! Siessetek gyerekek a pénztárhoz és gondoskodjatok arról, hogy idejében megváltsa anyukátok vagy apukátok jegyeiteket!

A budapesti zeneakadémiai gyermekszínház szombat délutáni és vasárnap délelőtti előadásainak műsorát legközelebb közöljük.

Mozgósínházak közleményel:

Szerda—csütörtök.

APOLLO

Mari néni megifjodása

vigjáték 7 felvonásban.

A főszerepben: HARRYSON FORD.

Fortuna szekerén

vidám párisi kaland 6 felvonásban.

A főszerepben: BEJE DANIELS és JAMES HALL.

Péntektől! Péntektől!

A legnagyobb állatfilm, Budapesten óriási tetszést aratott

CHANG.

VIGSZÍNHÁZ

Vigést!

Harold Lloyd első nagy filmje:

Megjött a golya!

Vigjáték 7 palkos felvonásban.

Megeőzik:

Üsd, nem apád

és

Megbabonázott koffer

boházatok.

Péntektől! Péntektől!

Paul Wegener legatlaszabb alakítása

SVENGALI

Szombattól! Szombattól!

Ivan Mosjoukine gyönyörű filmje:

CASANOVA.

METEORBAN

Csütörtökön:

Csak felnőtteknek!

Végzetes éjszaka

Szerelmi dráma.

És a fényes kísérő műsor.

Előadások: 6 és 8 órakor.

TESTEDZÉS

Keletmagyarország ifjúsági birkózó bajnokságai

Vasárnap, február 12-én rendezti a MBSz keleti kerületének elnöksége Keletmagyarország 1928. évi ifjúsági birkózó bajnokságait, 5 súlycsoportban. A verseny iránt a kerületben igen nagy érdeklődés mutatkozik, amit a nagyszámban befutott nevezések is igazolnak.

A versenyt az iparostanonciskola tornacsarnokában délelőtt 11 órai kezdettel tartják meg, mérlegelés a verseny színhelyén 9 órától. Jegyek elővételben a Méliusz könyvkereskedésben beszerezhetők.

KÖZGAZDASÁG

A debreceni állatvásár. A mai lóvásár felhajtás közepes volt. Jóminőségű ló 500—700 P-ig. Közepes 300—500 P-ig, silány 20 P-től felfelé.

Szarvasmarha piacon igen élénk volt a vásár és nagy volt a felhajtás. Különösen nagy kereslet volt a szopós borju iránt.

Szopós borju élősúlyban 1.20—1.50-ig. Vágó marha 60 fillértől 90 f-ig. Jármos ökör párja 600—1200 P-ig. Fejős tehén darabja 250—700 P-ig.

A TŐZSDE

A pengő Zurichben 90 90

Budapest 90.90, Berlin 124—124.04, New-york 519.87 és fél, London 2532.12 és fél, Páris 20.42, Milano 27.49 és fél, Prága 15.41, Belgrád 9.13 és fél, Bukarest 3.18 és fél, Bécs 73.25, Amsterdam 209.35.

Gabonatőzsde.

A készáru piacon általánosságban tartott volt az irányzat, mert a külföld részéről a buza iránt továbbra is élénk a kereslet. A tiszavidéki búzát 31.35—32.30, az egyéb származású búzát 31.20—32.05 pengővel jegyezték fajsúly szerint. A rozspiac teljesen üzletelen. A rozstot névlegesen 28.75—29 pengővel jegyezték.

A terménycikkre piacán különösen a tengeri állott az érdeklődés középpontjában s mivel ebben a cikkben kielégítő volt a kínálat, az árakban nem történt változás. A tiszavidéki tengerit 24.25—24.40, az egyéb származású engerit 24—24.25 pengővel jegyezték. A zabot 27.50—27.80 pengős áron kínálták minőség szerint. Az árpafelek piacán a sörárpát 30—33.50, a takarmányárpát 27—28 pengővel jegyezték.

Vh. 732. szám.

1927.

Árverési hirdetmény

A debreceni kir. járásbírósnak 1927. Pk. II. 18304. számú végzése folytán 206.90 pengő tőke a fizetett összeg betudásával, ennek megítelt kamatai — pengő eddigi és a még felmerülendő költségek behajtása végett dr. Kováts Jenő H. ügyvéd által képviselt Hangya ker. fogy. szövetkezet javára 1928. évi február hó 27. napjának délután 2 órakor Helyben, Varga-utca 16. számú háznál 1284 pengőre becsült ingók, u. m. butorok stb. birói árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg becsáron alul is eladatnak az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében. Debrecen, 1928. január hó 23. napján.

Szilágyi Lajos
bir. végrehajtó.

Vh. 126. szám.

1928.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak 1928. Ph. II. 20684. számú végzése folytán 173.01 pengő tőke a fizetett összeg betudásával, ennek megítelt kamatai 90.71 pengő eddigi és a még felmerülendő költségek behajtása végett dr. Kováts Jenő ügyvéd által képviselt Hangya ker. fogy. szöv. javára 1928. évi február hó 28. napjának délután 3 órakor Helyben, Kut-utca 2. számú háznál 2144. pengőre becsült ingók u. m. butorfélék stb. birói árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg becsáron alul is eladatnak az 1881. évi 107. és 108. §-a értelmében. Debrecen, 1928. február hó 4. napján.

Szilágyi Lajos
bir. végrehajtó.

Fizessen elő a Hajdúföldre

APROHIRDETESEK

A legkisebb hirdetés 10 szóig 30 fillér. Minden további szó 3 fillér. Vasárnap a legkisebb hirdetés 10 szóig 40 fillér. Minden további szó 4 fillér. A vastagabb betűkkel nyomott szavak duplán számítatnak.

KÉRJÜK VIDÉKI HIRDETŐINKET,

hogy az apróhirdetések díját pontosan kiszámítva (levelezés, házasság rovat díja kétszeres) vagy készpénzben vagy bélyegben előre beküldeni sziveskedjenek. Kiadóhivatal.

LEVELEZÉS

Értesítési díj
befizetése nélkül nem áll módunkban sem jelezni a levelet, sem kiadni az érte jövőnek.

Tegnap érkezett:
„Jön a tavasz”, „Tavaszi álmom” és „Keresem a párom” jeligés leveleket míg az értesítési díj benem érkezik, nem adhatjuk ki.

JELIGÉS LEVELET
csak délelőtt 11 és 12 óra közt ad ki a kiadóhivatal.

„Hétköznapok”
jeligére levél a kiadóban. 71

„Vadrózsa”
jeligére levél a kiadóban. 72

Két kis leány
szeretne megismerkedni két jobb fiával szórakozás céljából. Levelet „Szöke és Barna” jeligére a kiadóhivatalba kérnek. 61

„Páros csillag”
4-én jelzett soraid boldogan olvastam. Ha teheted, csütörtök este jöjj ki a korzóra. Laczi. 70

Leányoknak,
ha unját magokat, legjobb unalomtöltő a levelezés. Akinek van ideje és szeret levelet írni, ragadjon tollat és „Jön a tavasz” jeligére írjon a kiadóhivatalba. 59

Értesítjük
a jeligés levelek beküldését, hogy leveleik érkezését csak az érte járó díj (hétköznap 60 fillér, vasárnap 80 fillér, lehet bélyegben is) előzetes beküldése esetén jelezhetjük. Kiadóhivatal.

HÁZASSÁG

Fiatal kereskedő
fiatal leányt feleségül óhajtaná némi hozománnyal. Levelet „Igaz tavasz” jeligére kiadóhivatalba kérek. 67.

Harminchárom
éves, református, elvált tisztviselő vagyok. Fizetésem azonban nem olyan nagy, hogy arra megköszönhetnék. Feleségül venném azon háziasan nevelt, feltétlen urilányt, kinek legalább annyi ingatlana van, amolynek jövedelme felmegy havi 240-300 pengőre. Teljes diszkréció biztosítva. „Katica bogár” jeligére irt levelet a kiadóhivatal azonnal továbbít. 18

Hirdetőinket kérjük,
hogy az apróhirdetések díját pontosan kiszámítva (Levelezés, házasság egy szó hétköznap 6 fillér, vasárnap 8 fillér, vastagabb betűkből kétszeres; a legrövidebb szöveg is 60 fillér, illetve 80 fillér) sziveskedjenek beküldeni. Lehet bélyegben is.

LAKÁS

2 elegánsan
butorozott szoba, fürdőszoba, konyha, összes mellékhelyiségekkel, uralcsaládnak jutányosan kiadó február 15-re. Cim a kiadóban. 712

Egy vagy két
egymásba nyíló utcai butorozott szoba kiadó. Lehet butor nélkül is. Thali Kálmán-utc 3. sz. 1019.

Műhelynek
raktárnak nagy világos helyiség villanyal kiadó. Szent Anna-u. 6. sz. emeleten. 1016

4 szobás
lakást keresek május 1 re, lehetőleg, fürdőszobával orvosi rendelőnek Péterfia vagy a Piac-utcai részen. — Cim a kiadóban

Butorozott
szoba olcsón kiadó. Ispoly-u. 13. 1012

ELADÁS

Eladó
2 és fél hold jól termő szőlő, gyümölcsös, szép nagy uri lakással, gazdasági udvarral. Miklós-utca 21. szám. 1023.

Rádió
3 lámpás teljesen új felszereléssel, vagy anélkül eladó. Esetleg méhekkért elcserélhető. Cim a kiadóban. 1014

Farkas eb
nyolc hónapos, szuka, alaszka, csakis előkelő házhoz kapható. — Ugyanott békebeli parádés hámoz, boroshordók és üstház. Cim a kiadóban. 1021.

Egy
3 lámpás hangszórós rádió eladó. Megtekinthető Teleky-utca 80. szám. 6. ajtó. 1018.

Minden olvasónak saját érdeke is, ha a lapunkban hirdető cégeknel vásárol.

Előnyök:

1. A legtöbb cégnél árkedvezményben részesül, tehát olcsóbban vásárol jó árut, ha reánk hivatkozik! 00000000
2. Azon cégeket támogatja, amelyek elsősorban a HAJDUFÖLD-ben hirdetnek, amivel lapunkat erőssé és hirdetéseinket eredményessé teszi. 000000

VÁSÁRLÁSAINÁL HIVATKOZZÉK LAPUNKRA

PÉTERFIA UTCA

42.

Ha szép kék vagy fekete öntényt akar 6 havi részletre, ha szép fekete női kabátot akar 6 havi részletre, akkor menjen Tegdes Jánoshoz.

Zsírösszóda

szappanfőzéshez

legmagasabb fokú garantált minőségű nagyon olcsón kapható:

STERN festéküzletében

Piac-u. 10. (Bikával szemben.)

! Saját érdekében!
! győződjön meg!

Nagy maradékvásár

Petri Karoly és Társa

rőfős és rövidáruüzletében Szt. Anna 5.

Kapcsolási vázlatokat, díjtalan szakfelvilágosítást ad a

budapesti Barta és Társa rádius cég

helyi képviselete

Simon Jenő rádió-, villany-, gramofonszaküzlete

József kir. herceg-utca 3 szám, Telefon: 13-22.

HAASENSTEIN és VOGLER

HIRDETŐIRODA R.T.

BUDAPEST V., DOROTTYA-U. 11.

TELEFON: TERÉZ 234-45.

Felvesz hirdetéseket a világon minden lapja részére.

Reklámterveket készít.

A gazdasági propaganda célhoz vezető legalkalmasabb és legolcsóbb módjait kidolgozza. 000000000000000000000000

TÁRSHÁZAK EURÓPA MINDEN JELENTŐSEBB VÁROSÁBAN

Akác gleditsia jegyenyárfa, nyulszapukamag kapható a 30 éve alapított Dobos faiskolában Kemecsen.

Eladó
3 darab vasredőnyös függőkírákat 2 m. 32 cm. magas, 134 cm. széles. Értekezhetni Gyürky Sándor papirkereskedésében Kossuth-utca 6. szám. 715.

AJÁNLAT

Elsőrendű
házikoszt, négyfogásos ebéd 80 hálerért kapható, úgy kihordásra, mint bennékezésre Csapó utca 19. szám (Knoll ház), udvaron közvetlen balra.

Öbor
tisztán kezelt saját termésti 50 literen felül, literje 1 pengőért eladó. Miklós utca 21. 1022.

Jegyzetek,
nagyobb munkák írógépén való leírását, esetleg sokszorosítását jutányos áron vállalom. Cim a kiadóban.

Négy fogásos
uri ebédkoszt kihordásra, havi 36 pengőért kapható. Cim: Városháza trafik Piac-utca.

Francia és német
órákat adok haladó és kezdő leányok részére. Cim a kiadóban.

Karbolium
kicsinyben és nagyban állandóan kapható Klein festéküzlet, Arany János-utca 10., udvarban.

Esküvők,
vacsorák közését vállalom. Darabos-utca 45. szám alól lakásom át-helyeztem. Szilágyiné, Szent Anna-utca 8.

Házi
teendők elvégzéséért lakást adok. József kir. herceg-utca 43. Utcái lakás jobb oldal. 1001

KERESLET

Perfekt
okl. tanítónő francia, német tudással Németország mellett pusztára 2 gyermek mellé kerestetik. Ajánlatot „Állást kereső” jeligére a kiadóba. 714.

FEKETE ADORJÁN

bazár-, könyv- és papirkereskedés
Debrecen, Csapó-u. 41. sz.

Kegyűgyak, üveg, porcellán és képeret állandó raktára
vitéz **GAÁL LAJOSNAL**
Debrecen, Szent Anna-utca 5. szám.

Zivuska Andor

költményei:
„Meghitt órák”

cim alatt most jelent meg.
Kapható: 4 P.-ért

a **„HAJDUFÖLD”**
kiadóhivatalában, Piac-utca 59. szám.

Lapkihordó

asszonyok

felvételnek
a **„HAJDUFÖLD”**
kiadóhivatalában. Piac-u. 59. sz.